

Examenul național de bacalaureat 2026
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Varianța 3

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL (30 punct)

1. a cím értelmezése

A válasz tartalmi követelménye: témajelölő, érzelemkifejező cím; közvetlen szerelmi vallomás; közvetlenség és személyesség figyelhető meg benne; a címben megjelenő ismétlés fokozza az érzelem intenzitását, nyomatékosítja a vallomást; érzelmi túlszordulás; az én-te viszony megjelenése a személyes névmásokban: „én”-„téged”; kapcsolati helyzet megteremtése: beszélő és megszólított személy kiemelése.

Pontozás: érvényes, példákkal alátámasztott, kifejtett válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/1 pont/2 pont

2. a vers témájának meghatározása a szövegből vett információk alapján

A válasz tartalmi követelményei: a vers témája a tiszta, közvetlen szerelem, a szeretet bizonyításának vágya; a szerelem teljes odaadással való kifejezése túlzó, képzeletbeli helyzetekkel: „gyémántkövet dobnék el”, „letenném koronámat”; önfeláldozás; a szerelem abszolút érték.

Pontozás: érvényes válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/1 pont/2 pont

3. a vershelyzet és versbeszéd egy-egy jellemzőjének bemutatása, implicit információk felismerése, visszakeresése a versben

A válasz tartalmi követelményei: a vershelyzet valós kommunikációt imitál, a lírai én közvetlenül a szeretett személyhez fordul, hozzá intézi szavait: „Kedves kis angyalom”, „kérnélek, hogy/Szineimet elfogadd”; konkrét, intim kommunikációs helyzet: „nem néznék/ Mást, mint szemeidet”; személyes, szubjektív versbeszéd, egyes szám első személyű közvetlen érzelemkifejezés: „szeretlek én”; vallomásos jelleg, a lírai én belső érzéseinek feltárása: „Csak az fáj, hogy szerelmemet be/Nem bizonyíthatom”; bizonytalanság, bizonyítási vágy közvetlen megfogalmazása; a versbeszéd dialogikus jellege; a szeretett személy egyes szám második személyben való megszólítása; képzeletbeli párbeszédhelyzet imitálása: „Ha tetszik, nem hiszed”, „És festess bennök szalagot”.

Pontozás: a vershelyzet és versbeszéd egy-egy jellemzőjének meghatározása, jellemzőként 2-2 pont. Helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont jár. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/2+2 pont = 4 pont

4. a dal egy műfaji sajátosságának megnevezése

A válasz tartalmi követelményei: a szerelem érzésének közvetlen kifejezése, nyílt és egyértelmű megfogalmazása: „Szeretlek én, szeretlek téged”; a költői képek sokaságának érzelmi túláradása, intenzitása; a vallomás személyessége: „én”, „téged”, „angyalom”; egyszerűség, természetesség; nagyfokú zeneiség.

Pontozás: a dal jellemzőjének megállapítása 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. 0 pont/2 pont

5. a kiemelt költői kép helyes megnevezése

Helyes válasz: metafora

Pontozás: a kiemelt költői kép helyes megnevezése 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. 0 pont/2 pont

6. az utolsó szakasz rímképletének meghatározása és megnevezése

Helyes válasz: rímképlete: xaxa, megnevezése: félrím

Pontozás: a rímképlet meghatározása 2 pontot, a rím megnevezése 2 pontot ér, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/2+2 pont = **4 pont**

7. a vers hangulatának meghatározása

A válasz tartalmi követelményei: a szerelmi dalokra jellemző vidám, gyengéd és játékos hangulat; az erős, intenzív érzelmek szenvedélyessége; érzelmi felfokozottság; a szerelem örömét kifejező életigenlés, könnyedség; meghittség.

Pontozás: érvényes, kifejtett válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/1 pont/2 pont = **3 pont**

8. egy ismétlés, egy metafora, egy költői kérdés és egy alliteráció kiemelése

Lehetséges válasz: ismétlés – „szeretlek...szeretlek”, metafora – „angyalom”, költői kérdés – „És én miképp oszlassam el, ha/Vannak, kétségidet?”, alliteráció – „Kedves kis”.

Pontozás: minden kiemelt és megnevezett költői kép/poétikai eszköz 1 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér.

0 pont/4x1 = **4 pont**

9. a vers első szakaszának értelmezése

Pontozás: érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes válasz 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/2 pont/4 pont = **6 pont**

a válaszok megfogalmazási módja (csak akkor pontozható, ha a vizsgázó legalább 5 kérdésre válaszolt)

• helyes fogalom- és nyelvhasználat:

Pontozás: szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont, egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont, helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont

• helyesírás:

Pontozás: kifogástalan helyesírás 2 pont, egy durva hiba / három súlyos hiba / öt egyéb hiba 1 pont, legalább három durva hiba / öt súlyos hiba / tíz egyéb hiba 0 pont (Helyesírási típushibák I. III. tétel)

0 pont/(1 pont/2 pont) + (1 pont/2 pont) = **4 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

1. a szöveg globális jelentésének megértése, két kulcsszó azonosítása

Pontozás: mindkét kulcsszó 1–1 pontot ér.

0 pont/2 x 1 pont = **2 pont**

2. explicit/implicit információk felismerése és visszakeresése

Helyes válasz: 1) – e., 2) – a., 3) – d., 4) – b., 5) – c.

Pontozás: minden helyes társítás 1 pontot ér. Több társítás esetén a válasz érvénytelen. Hiányzó vagy hibás válasz 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/5 x 1 pont = **5 pont**

3. nyelvi elemek értelmezése

Pontozás: minden kifejezés a szövegben érvényes jelentését körülíró, annak megfelelő szinonimát megadó értelmezése 1 pontot ér. Bármely helyes válasz elfogadható.

0 pont/4 x 1 pont = **4 pont**

4. ok-okozati összefüggések felismerése a szövegben

Pontozás: bármely, a megadott kijelentést alátámasztó érv kiírása 1 pontot ér. Helytelen válasz (olyan információ, amely nem áll ok-okozati viszonyban a felhívásban szereplő információval, vagy olyan érv, ami bár ok-okozati viszonyban van a felhívásban szereplő információval, de nem jelenik meg a szövegben) 0 pont.

0 pont/3 x 1 pont = **3 pont**

5. szövegrészek értelmezése

A válasz tartalmi követelményei: utalás arra, hogy az új hatalom jogosultság nélkül birtokba vette a vállalatot; a „diplomáciai kapcsolat”, „kiutasította” kifejezéseknek, az idézőjel használatának értelmezése

Pontozás: érvényes és kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes/részben kifejtett válasz 2 pont, érvénytelen válasz 0 pont.

0 pont/2 pont/4 pont = **6 pont**

6. konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése, nyelvi elemek értelmezése

Helyes válasz: b.

Pontozás: A helyesen azonosított válasz 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. 0 pont/2 pont

7. a szöveg céljának/a beszélő szándékának megnevezése

Helyes válaszok: a. – I; b. – H; c. – I; d. – H.

Pontozás: Minden helyes válasz 1 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/4 x 1 pont = **4 pont**

8. explicit információk visszakeresése, logikai (ok-okozati) összefüggések felismerése a szövegben

A válasz tartalmi követelményei: bármely két példa kiemelése a szövegből, amely azt támasztja alá, hogy Papp Simon tehetsége a sikerét és meghurcoltatását is okozta.

Pontozás: mindkét példa 1–1 pontot ér. Helytelen válasz (a példa nem támasztja alá a felhívásban szereplő kijelentést, vagy nincs összefüggésben ezzel) 0 pont. 0 pont/2 x 1 pont = **2 pont**

9. explicit információk visszakeresése

Pontozás: bármely két, a követelménynek megfelelő információ kiemelése 1–1 pontot ér. Helytelen válasz (az információ nem áll összefüggésben a követelménnyel / a kiírt információ nem ad választ a kérdésre) 0 pont. 0 pont/2 x 1 pont = **2 pont**

10. beszédszándék azonosítása

Helyes válasz: d.

Pontozás: a helyes válasz azonosítása 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/2 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

1. a választott alkotás műfaji sajátosságainak meghatározása

Pontozás: helyes műfajmegjelölés, a megfelelő műfaji jegyek leírása, ezek azonosítása a választott műalkotásban 2 pont; helytelen műfajmegjelölés, a megjelölt műfaj jegyeinek felsorolása 1 pont; helyes műfajmegjelölés, hiányos indoklás 1 pont, helytelen műfajmegjelölés, helytelen indoklás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

2. a szereplők által közvetített értékek, értékrend(ek) a választott műben

Pontozás: a szereplők által közvetített értékek, értékrend(ek) (értékkonfliktus, értékek egyezése, megerősítése, átadása stb.), a hősök törekvéseinek meghatározása, kifejtése, érvényes és kifejtett válasz a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; az értékrend megemlítése, érvényes, de felszínes ábrázolása konkrét utalások nélkül 2 pont; az értékrend részben téves meghatározása, részletes kifejtése, a műből hozott konkrét utalásokkal, de részben helytelen következtetésekkel/hiányos műismerettel 2 pont; helytelen megjelölés, felszínes ábrázolás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

3. a megoldhatatlan dilemmák okozta konfliktus értelmezése

Pontozás: érvényes és kifejtett válasz, a konfliktus részletes, példákkal alátámasztott bemutatása, a konfliktus természete/típusa (pl. ember és ember közötti, ember s társadalom, ember és természet, ember és transzcendens konfliktusa, belső konfliktus, eszmei konfliktus), a megoldhatatlanság okainak kifejtése, érvényes és részletes kifejtés a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; érvényes, de felszínes kifejtés, hiányos utalások 2 pont; részben érvénytelen, de részletgazdag kifejtés, a műből hozott konkrét utalásokkal, de részben helytelen következtetésekkel/hiányos műismerettel 2 pont; érvénytelen, felszínes ábrázolás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

4. a konfliktusban álló hős jellemábrázolása

Pontozás: érvényes és kifejtett jellemábrázolás, az ábrázolás több dimenziójának figyelembe vétele (cselekvés, párbeszéd, konfliktus, más szereplők viszonya, monológ, belső vívódás, szituációba állítás, típusalkotás, szimbolikus jellemzés), érvényes és részletes kifejtés a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; érvényes, de felszínes kifejtés, hiányos utalások 2 pont; részben érvénytelen, de részletgazdag kifejtés, a műből hozott konkrét utalásokkal, de részben helytelen következtetésekkel/hiányos műismerettel 2 pont; érvénytelen, felszínes ábrázolás / a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

5. a konfliktusban álló szereplők sorsának alakulása a dráma végkifejletében

Pontozás: a drámai hős(ök) fejlődésének/változásának/tragédiájának bemutatása, érvényes és részletes kifejtés a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; érvényes, de felszínes kifejtés, hiányos utalások 2 pont; részben érvénytelen, de részletgazdag kifejtés a műből hozott konkrét utalásokkal,

részben helytelen következtetésekkel/hiányos műismerettel 2 pont; érvénytelen, felszínes ábrázolás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

a témának megfelelő szövegválasztás

Pontozás: a szerző helyes megnevezése 1 pontot, a cím helyes formája 1 pontot, a téma szempontjából releváns mű választása 2 pontot ér. 1 pont + 1 pont + 2 pont = **4 pont**

az értekezés megfogalmazási módja (csak akkor pontozható, ha a vizsgázó legalább egy oldalnyi terjedelmű szöveget írt ehhez a tételhez)

- logikus gondolatmenet, szövegkohézió

Pontozás: tökéletesen összefüggő szöveg, hibátlan gondolatmenet 2 pont; helyenként töredezett gondolatmenet 1 pont; összefüggéstelen szöveg / a vizsgázó nem összefüggő szöveget ír, hanem pontszerűen jelöli a szempontokat, és azokat fejti ki egyenként 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

- helyes fogalom- és nyelvhasználat

Pontozás: szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont; egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont; helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

- helyesírás

Pontozás: kifogástalan helyesírás 2 pont; egy durva hiba / három súlyos hiba / öt egyéb hiba 1 pont; legalább három durva hiba / öt súlyos hiba / tíz egyéb hiba 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

- az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása

Pontozás: értekező szöveg alkotása, a három fő rész betartása: bevezetés, kifejtés, lezárás, a címnek megfelelő tétel megfogalmazása, a megadott szempontok figyelembe vétele a kifejtésben, érvényes következtetések megfogalmazása 2 pont; az értekezés nem teljes (pl. bevezető vagy lezáró rész hiánya) 1 pont; az értekezés tartalmi és formai jegyeinek figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

Helyesírási típushibák:

Durva hiba: a mássalhangzók időtartamának hibás jelölése közhasználatú szavakban; az összeolvadás, a részleges hasonulás, az írásban jelöletlen teljes hasonulás és a kiesés hibás írásmódja; kis- és nagy kezdőbetű tévesztése közhasználatú tulajdonnevek (pl. Magyar Tudományos Akadémia, Természet Világa), melléknevek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknév (pl. francia, balatoni, adys) esetében; igekötős igék hibás egybe-, illetve különírása; tagadószó egybeírása az igével, tagadott szóval, tagadott kifejezéssel; az ly – j tévesztése közhasználatú szótőben és toldalékban, az ly – j hiánya vagy kiejtés szerinti jelölése; felszólító módú igealakok hibái.

Súlyos hiba: közhasználatú szavak/összetett szavak különírása, illetve szókapcsolatok egybeírása; közhasználatú szavak elválasztása; magánhangzók időtartamának tévesztése közhasználatú szavakban és toldalékokban; mondatkezdő nagybetű tévesztése.

Egyéb hiba: nem közhasználatú szavak durva és súlyos hibái; köznevek kezdőbetűjének tévesztése (pl. világháború); kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest – bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os); betűtévesztés; mondatzáró írásjelek; tagmondatok közötti írásjelek; mondatrészek közötti írásjelek hiánya vagy téves jelölés; egyéb írásjelek hiánya vagy téves jelölése.

Minden ismétlődő hiba csak egy hibának számít.